

ROLNIK

BEZPŁATNY, ROLNICZY, DODATEK DO „GŁOSU POMORZA”

Rok 20

Wąbrzeźno, dnia 17 kwietnia 1938 r.

Nr 4

Komunikaty Powiatowego Tow. Rolniczego w Wąbrzeźnie

KOMUNIKAT.

Rolnicy, którzy pragną zalesić swoje nieużytki mogą uzyskać subwencje. W tym celu winni się zgłosić do Sekretariatu Towarzystwa Rolniczego Powiatowego celem spisania podania o przyznanie im subwencji.

Sprawa jest bardzo ważna wobec tego pp. prezesi Kółek Rolniczych winni pouczyć zainteresowanych o korzyściach.

KOMUNIKAT.

Kredyty na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb rolnictwa.

W związku z okresem wiosennym przystąpił Państwowy Bank Rolny do rozprowadzenia krótkoterminowych kredytów na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb rolnictwa w zakresie kredytów na ogólne cele gospodarcze.

Suma tych kredytów, przewidziana na obszar województwa pomorskiego bez powiatów morskiego, kościerskiego i kartuskiego wynosi zł 1.250.000 z czego kwotę zł 625.000 pozostawiono już do dyspozycji oddziału Państwowego Banku Rolnego w Grudziądzu.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe w Wąbrzeźnie zawiadamia, że kredyty rozprowadzane będą dla powiatu wąbrzeskiego za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego w Grudziądzu.

Przy kredytowaniu większych gospodarstw w powiecie wąbrzeskim będzie

prowadzić akcję kredytową bezpośrednio Państwowy Bank Rolny w Grudziądzu.

Omawiane kredyty płatne będą w okresie późniejszym br. a oprocentowanie ich wyniesie:

a) dla instytucji pośredniczących 1 procent ponad stopę dyskontową Banku Polskiego, czyli obecnie 5 i pół procent w stosunku rocznym,

b) dla rolników przy bezpośredniej akcji PBR. 2 i pół procent ponad stopę dyskontową Banku Polskiego, czyli obecnie 7 procent w stosunku rocznym.

KOMUNIKAT.

Począwszy od wiosny roku bieżącego, sól tak zwana bydlęca, skażona będzie zielenią malachitową o zabarwieniu zielonym.

Warunki kupna soli bydlęcej zielonej pozostaje te same, co dla soli bydlęcej czerwonej, a mianowicie.

1) Sól bydlęca zielona sprzedawana będzie w nieograniczonej ilości wyłącznie dla celów rolniczo - handlowych.

2) Cena soli bydlęcej zielonej wynosi w Hurtowni Soli: za 50 kg. bez opakowania 2 zł 54 grosze, za 1 kilogram bez opakowania 5 i pół grosza.

Dla wiadomości rolników podajemy, że sól bydlęca zielona przed wprowadzeniem do handlu wypróbowana została w

Państwowych Zakładach Doświadczalnych, które uznały ją za zupełnie odpowiednią do solenia karmy w korycie i do konserwacji siana z traw i koniczyny.

Prosimy pamiętać, że to samo zabarwienie zielone mieć będą brykiety solne, które prawdopodobnie już od jesieni zastąpią sól kruchową, używaną dotychczas na lizanki dla bydła, koni, owiec i kóz.

Ponieważ przed sianokosami każdy zechce mieć dostateczny zapas soli, radzimy zawczasu się w sól zaopatrzyć w najbliższej Hurtowni Soli.

KOMUNIKAT.

Wyrokiem Sądu Okręgowego skazany został pewien pracodawca, rolnik na zwrócenie Ubezpieczalni Społecznej wszelkich kosztów i świadczeń, związanych z wypadkiem, któremu uległ robotnik przez *niedostateczne okrycie wału transmisyjnego*.

KOMUNIKAT.

Rolnik zatrudniony przy układaniu słomy na strychu nad oborą, spadł przez otwór, znajdujący się w suficie, na koryto w oborze i doznał wskutek tego uszkodzenia ciała.

Sąd Apelacyjny wobec

1) niewypełnienia przez pracodawcę (właściciela gospodarstwa) obowiązku zabezpieczenia otworu na strychu przy pomocy odpowiedniego urządzenia o-

chronnego nie wystarczało jedynie położenie pokrywy, należało jeszcze otwór zabezpieczyć w ogrodzenie ochronne,

2) ponieważ dla ustalenia odpowiedzialności cywilnej pracodawcy wobec instytucji ubezpieczeniowej, nie potrzeba aby wina pracodawcy została ustalona wyrokiem karno - sądowym,

zasądził do właściciela gospodarstwa na rzecz Ubezpieczalni Społecznej zwrotu poniesionych w związku z tym wypadkiem kosztów i świadczeń, jakie Ubezpieczalnia poszkodowanemu wypłaciła i w przyszłości wypłaci.

Okręgowy Wydział Bezpieczeństwa Pracy dla przestrogi wszystkich rolników dodaje, że z uzasadnienia wyroku tego można wnosić, że Sąd Apelacyjny uznałby winę pracodawcy nawet wówczas, gdyby się okazało, że robotnik wszedł na strych bez polecenia.

W chlewie czy w kurniku

Jak niechlujnie i brudno jest utrzymany drób, gdy musi przebywać wspólnie z trzodą w jednym chlewie! Zaduch, wilgoć i brak światła nigdy nie wpływają dodatnio na zdrowie. Nie dając swym noskom zdrowego, suchego i jasnego pomieszczenia, nie możemy od nich wymagać dobrej nieśności.

Takie wspólne mieszkanie nie podobają się również świniom: kury grzebią w ich korycie, zanieczyszczają im karmę i niejednokrotnie dopiero wyrwanie paru piór zmusza je do ucieczki.

O ile jaśniej i czystiej jest w małym kurniku, specjalnie do celu przeznaczonym. Duże okna dają dostateczną ilość światła. Kury są zdrowe, ruchliwe i spokojnie żerują przy swoich korytkach.

Powietrza i światła jest dość. Mały kwadratowy otwór z boku, specjalnie przeznaczony na przejście dla kur, daje im możliwość swobodnego wychodzenia na wybieg.

Mając odpowiedni kurnik dla swego stadka i stosując prawidłowe żywienie możemy liczyć na większą produkcję jaj i na podniesienie opłacalności chowu kur.

Cebula polska na rynku w Anglii

Odbyło się w Warszawie doroczne walne zebranie Polskiego związku producentów warzyw pod przewodnictwem p. W. Hosera. Ze sprawozdania prezesa Związku p. Kubalskiego wynika, że Związek rozwija się pomyślnie, czego wyrazem jest dalsze zwiększanie się podmiejskich plantacji warzywniczych, zajmujących obecnie 2.600 ha. W roku 1938 Związek zainicjował na szerszą skalę eksport polskich warzyw, zwłaszcza cebuli, której wyeksportowano, głównie do Anglii, 1.200 wagonów 10 tonnowych. Zaznaczyć należy, że polska cebula uzyskała na rynku londyńskim ceny wyższe, aniżeli mająca wysoką renomę cebula holenderska. Na uwagę zasługuje upoważnienie zarządu do zaciągnięcia pożyczki w sumie 1 mil. złotych na budowę nowego targowiska, składów i przechowalni.

— oOo —

Uprawa słonecznika

Słonecznik udaje się na wszystkich bez mała glebach, byle nie podmokłych i może być uprawiany na zieloną paszę i na kiszonkę. Przetrzymuje ono dobrze suszę, a na oborniku i nawozach pomocniczych daje z hektara ponad 500 q zielonej masy. Na zielono kosi się słonecznik przed zakwitnięciem, a na kiszonkę w początkach kwitnięcia.

Prócz obornika należy dać pod słonecznik na 3 lub 4 dni przed wysiewem czy sadzeniem nasienia w stosunku na 1 ha. ok. 200 kg. azotniaki 21 procentowego,

100 kg supertomasyny 30 procentowej i około 30 kg soli potasowej 20 procentowej.

Jeśli nie dano obornika, to stosujemy około 300 kg supertomasyny azotniakowanej lub 120 kg azotniaku 21 procentowego i 120 kg supertomasyny 30 procentowej, oraz 400 kg soli potasowej 20 procentowej, a pogłównie — najlepiej wtedy, kiedy słonecznik odrośnie na wysokości 10 cm. od 120 do 150 kg saletraku lub saletry, wapniowej przed gracowaniem. Siał można słonecznik od pierwszych dni maja do połowy lipca, wysiewając na jeden hektar od 20 do 25 kg nasienia.

Wiosenne nawożenie łąk i pastwisk

Łąki i pastwiska (mineralne), o ile nie otrzymały jesienią żadnego nawożenia azotowego i fosforowego, winno się nawozić wczesną wiosną 100 do 150 kg azotniaku 21 procentowego i 150 do 200 kg supertomasyny 30 procentowej. Do-

datkowe zasilenie łąk po pierwszym pokosie lub pastwisk po spasanii pastwisk dawką 100 do 200 kg saletraku na hektar (50 do 100 kg na móg polski), przy spiesza odrost roślin i zwiększa znacznie zbiory, względnie możliwość paszenia.

O zdrową wodę do picia dla wsi

Na posiedzeniu Komitetu do Spraw Kultury Wsi, jakie odbyło się w tych dniach pod przewodnictwem min. Poniatowskiego, przyjęto m. in. wnioski komisji spraw społecznych, zreferowane przez przewodniczącego tej komisji, dyrektora departamentu produkcji rolnej i weterynarii w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych, p. Janusza Rudnic-

kiego. W sprawie zaopatrzenia ludności wiejskiej w zdrową wodę do picia Komitet uchwalił wnioski, idące w kierunku rozpoczęcia na wsi akcji uświadamiającej i wychowawczej, a także w kierunku przeszkolenia majstrów studziennych oraz zwiększenia kontroli sanitarnej. Przeszkoleniem byłoby objęci również pracownicy administracji samorządowej.

Jakie rośliny wymagają normalnego (średniego) nawożenia azotu

Do grupy tej należy zaliczyć wszystkie rośliny kłosowe, które w porównaniu do okopowych wykazują mniejsze zapotrzebowanie azotu. Pod rośliny kłosowe zwyczajnie stosuje się obornika (chyba, że posiada się go nadmiar), dlatego też w normalnym zapotrzebowaniu tych roślin azot jest stosowny. Nawożenie roślin kłosowych obornikiem jest niewłaściwe i nie daje zadawalniających wyników z tego względu, że rośliny kłosowe źle go wykorzystują.

Głównym więc źródłem azotu dla roślin kłosowych są sztuczne nawozy azotowe. Pod rośliny zbożowe, jare i ozime stosuje się zazwyczaj na kilka dni przed siewem azotniak w ilości 60 do 150 kg na ha., w zależności od przedplonu i wymagań danego rodzaju zboża. Zamiast azotniaku można stosować saletrzak, który ma większe zastosowanie przy nawożeniu zbóż jarych. Z uwagi na mniejszą

zawartość procentową azotu (saletrzak zawiera 15,5 procent azotu, azotniak zaś — 21 procent azotu) stosujemy saletrzak w ilości o pół większej niż azotniak

Prócz jesiennego nawożenia ozimin

azotem, zasilamy, je ponadto wczesną wiosną saletrzakiem lub saletrą wapniową w ilości 80 do 150 kg na ha., w zależności od wymagań rośliny, siły nawozowej gleby i od tego, czy zboża dobrze przetrzymowały. Zasiwy, tak ozime jak i jare, uszkodzone przez mrozy, wiatry, suszę lub szkodniki, powinny otrzymać możliwie wcześnie z wiosną dawkę saletry wapniowej w ilości do 200 kg na hektar.

W sprawie zakresu czynności w Stacji Oceny Nasion

Pomorska Izba Rolnicza zawiadamia, że Stacja Oceny Nasion Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu (ul. Klonowicza 19) wykonuje na życzenie stron następujące czynności:

Oznaczenie zawartości w nasionach kanianki, oznaczenie czystości nasion, ich siły kiełkowania, wagi 1000 nasion, wagi

hektolitrowej, wilgotności itd. Stacja Oceny Nasion określa skład paszy, ich czystość i zdrowotność, poza tym dokonuje analizy botanicznej siana i darni ławkowej, określa nazwy nasion i roślin, oznacza zawartość skrobi w ziemniakach i opatruje worki z dobrymi nasionami plombą stacji i wydaje do nich świadectwa. Rolnicy województwa pomorskiego mogą korzystać z 50 procentowej zniżki z poszczególnych pozycji cennika Stacji.

=X=

Powiaty przyłączone do Pomorza konferują z Pom. Izbą Rolniczą

Z inicjatywy Pomorskiej Izby Rolniczej odbyła się dnia 5 kwietnia br. konferencja mająca na celu omówienie szeregu zagadnień dotyczących stanu prac w powiatach przyłączonych do woj. pomorskiego, programu na najbliższy okres, sposobu przejmowania i prowadzenia agend, jak również zapoznania personelu instruktorskiego, pracującego na danych terenach z organizacją i całością kształtem pracy Izby Rolniczej.

Konferencję przewodniczył Komisarz Izby p. Donimirski. Udział w niej wzięli z ramienia Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego Naczelnik Wydziału Rolnictwa i pan inż. Sztekiel oraz p. radca inż. Bacia, prezesi Powiatowych Towarzystw Rolniczych ośmiu powiatów przyłączonych do woj. pomorskiego, Prezes Pomorskiego Tow. Rolniczego Leon Czarliński, inż. Józef Buczek, Dyrektor Pomorskiej Izby Rolniczej, inż. Wojciech Serczyk — Wicedyrektor Pomorskiej Izby Rolniczej, personel instuktorski przyłączonych powiatów oraz naczelnicy wydziałów i inspektorzy poszczególnych działów Pomorskiej Izby Rolniczej.

Obrady rozpoczęły się o godzinie 10-tej i trwały z małą przerwą obiadową do godziny 22-giej.

Wyniki konferencji były zadawalniające i w dużej mierze ułatwiają Pomorskiej Izbie Rolniczej wejście na tereny przyłączone do Wielkiego Pomorza.

**Składajcie ofiary
na Pomoc Zimową
dla bezrobotnych.**

Spadek cen na żywiec

W ubiegłym tygodniu, a zwłaszcza w ostatnim dniu tego okresu, zaznaczył się ogromny spadek cen, tak na bydło, jak i na cielęta i świnie.

Wpłynęły na to następujące przyczyny:

1) Przede wszystkim nadzwyczajne ciepło o tej porze,

2) post.

3) największy okres cielenia się krów, do czego dołączyła się jeszcze jedna przyczyna, a mianowicie pryszczycia. Wskutek nadmiernego o tej porze ciepła, żaden z kupców mięsnych nie kupuje większej ilości mięsa, ze wzgl. na obawę zepsucia.

Giełda zbożowa

Placono złotych za 100 kg.

Ziemiopłody	Bydgoszcz 11. 4.	Poznań 11. 4.
Zyto	18,75—19,00	18,00—18,25
Pozemica	24,00—25,25	24,50—25,00
Jęczmień brow.	18,75—19,00	17,25—17,50
Jęczmień jednolity	16,25—16,75	17,00—18,25
Owies	17,75—18,25	18,50—20,00
Rzepak zimowy	52,00—54,00	54,00—55,00
Rzepak	55,00—57,00	—
Mak niebieski	103,—108,	78,00—82,00
Gorzecza	32,00—36,00	34,00—36,00
Poluska	22,50—23,50	51,00—52,00
Siemie lniane	48,00—51,00	00,00—00,00
Wyka	21,00—22,00	23,00—25,00
Groch polny	23,00—25,00	23,00—25,00
Groch Viktoria	22,00—25,00	22,00—24,50
Groch Folgera	23,50—25,50	23,00—25,00
Łubia szłty	13,50—14,00	13,50—13,75
Łubia niebieski	13,00—13,50	14,25—14,75
Koniczyna arwda.	230,—245,	220,—240,
Koniczyna czerw.	130,—140,	90,00—100,00
Koniczyna biała	210,—230,	200,—230,

**Tysiącom dzieci
w Polsce grozi głód
Pomyślcie o tem
i złożcie ofiarę
na Pomoc Zimową
dla bezrobotnych.**

WIOSENNE NAWOŻENIE ŁĄK I PASTWISK

Nie należy pozostawiać jaj w kurniku na noc lub na dłużej, lecz codziennie przeglądać gniazda i zbierać jaja, notując na ich tępym końcu datę zniesienia (zwykłym ołówkiem). Gdy jaja pozostawia się przez czas dłuższy w gniazdkach zachęca się kury do wysiadywania i sprzyja się zanieczyszczeniu i psuciu się jaj.

ROLNICY POM. DZIĘKUJĄ MIN. PONIATOWSKIEMU ZA PARCELACJĘ

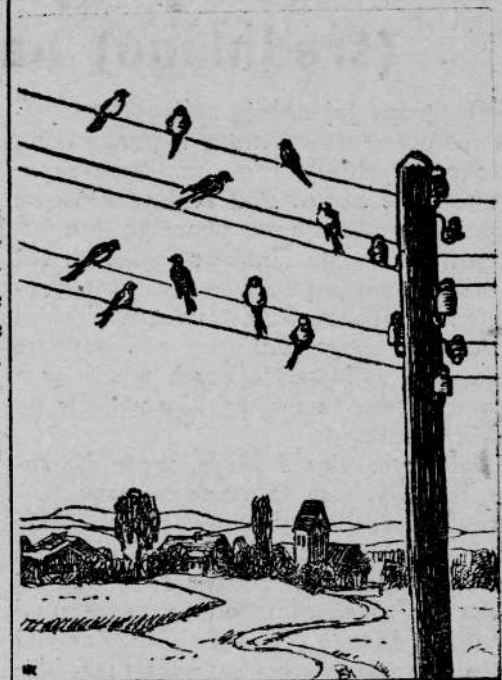
TORUŃ. Obradujący w Toruniu członkowie zarządów wszystkich Kółek Rolniczych w pow. toruńskim powzięli uchwałę, wyrażającą p. Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych podziękowanie za systematyczną parcelację majątków na ziemiach zachodnich, co przed wszystkim przyczynia się do wzmocnienia bezpieczeństwa Kresów Zachodnich.

W SPRAWIE KOMISJI KLASYFIKACYJNEJ

Pomorska Izba Rolnicza zawiadamia, że na podania z prośbą o otrzymanie na piśmie motywów orzeczenia Pow. Komisji Klasyfikacyjnej, co do zaliczenia gatunków klasy, rolnicy muszą nalepić znaczki stemplowe na sumę zł 3. Motywy prześle Pow. Kom. Klasyfikacyjna bez

PRZYMUSOWE DOPROWADZENIE DO ZAST. SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Wydano zarządzenie w sprawie środków przymusowych w stosunku do osób

uchylających się od odbywania zastępczego obowiązku wojskowego, przy rozmaitych robotach prowadzonych przez samorządy. M. S. Wewn. zarządziło, by w podobnych wypadkach, tak, jak to ma miejsce przy uchylaniu się od poboru doprowadzano przymusowo do miejsc pracy powołanych do zastępczej służby. Doprowadzenie to wykonywane będzie przez policję

POZNAŃSKIE TARGOWISKO MIEJSKIE.

Poznań, dnia 5. 4. 1938 r.
Placono za 100 kg. żywej wagi.

Świnie:	
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	82—84
Maciory i późne kastraty	70—76
Krowy:	
Wytuczona pełnomięsiste	56—62
Tuczona mięsiste	48—52
Nietuczona dobrze odżywiana	38—44
Miernie odżywiana	20—30
Cielęta:	
Najprzedniejsza cielęta wytuczona	76—84
Tuczona cielęta	64—72
Woly:	
Pełnomięsiste wytuczona nieoprzęgowo	64—68
Mięsiste tuczona młodsze do lat 3	48—54
Mięsiste tuczona starsze	42—46
Miernie odżywiana	36—40
Buchaje:	
Wytuczona pełnomięsiste	56—60
Tuczona mięsiste	48—54
Nietuczona, dobra odżywiana starsze	42—46
Miernie odżywiana	30—40

